

کتاب یونس نبی

Jonah

تفسیر کتاب مقدس برای ایمانداران

نوشته

ویلیام مک دونالد

www.muhammadanism.org

May 21, 2008

Farsi

این کتاب تفسیری به منظور درک مفاهیم موجود در کتاب مقدس به رشته تحریر در آمده است. در شیوهی نگارش این کتاب سعی بر آن بوده است که از اصول صحیح فن تفسیر بهره جسته و ضمن وفادار بودن به اصول تفسیر همچنان متنی ساده و روان را ارائه نماید. بنابراین، کتاب حاضر انتخاب شایسته ای خواهد بود برای مطالعات انفرادی و گروهی. کتاب مقدس.

Believer's Bible Commentary

by

William MacDonald

This is a Bible commentary that makes the riches of God's Word clear and easy for you to understand. It is written in a warm, reverent, and devout and scholarly style. It is a good choice for your personal devotions and Bible study.

© 1995 by William MacDonald., *Believer's Bible Commentary*,
Thomas Nelson Publishers, Nashville, TN, pp. 2383.

— All Rights Reserved —

معرفی

«جایگاه خاص رساله یونس اینست که بیشتر به خود نبی پرداخته است تا نبوت. وضعیت روحی مؤلف و نظم دوست داشتنی خدا، خواننده را بنا کرده و فروتن می‌سازد.»

— جورج ویلیامز (George Williams)

۱. جایگاه منحصر به فرد رساله یونس در کانون

یونس (به زبان عبری یعنی کبوتر) تنها کسی در میان انبیاء است که نبوت او بیشتر مربوط به زندگی خصوصی و تجربیاتش می‌باشد. تجارب او به شرح زیر تصویرگر گذشته، حال و آینده قوم اسرائیل است:

۱. قصد او برای شاهد بودن برای خدا در مقابل امت‌ها.
۲. غیرت او برای فرستادن پیام فیض در میان امت‌ها.
۳. افکنده شدن به دریا (دنیای امت‌ها) و بلعیده شدن توسط امت‌ها، ولی مجذوب آنها نشدن.
۴. افکنده شدن به خشکی (احیاء سرزمین اسرائیل) و متبارک ساختن امت‌ها.

تنها بخشی از تجارب او که به نظر می‌رسد متناسب با این کتاب نیست، فصل چهارم است. در هیچ کجای کتاب مقدس صحبتی از قهر و اخم بنی اسرائیل در هنگام برکات هزاره امت‌ها، نشده است.

۲. نویسنده

تنها در فصل دوم و در دعای یونس در شکم ماهی بزرگ، یونس به صورت اول شخص (من، مال من، به من) از خود سخن گفته است. این واقعیت که سایر فصول کتاب در مورد خود یونس است ولی از ضمیر سوم شخص استفاده شده است (او، مال او، به او)، مانعی در راه رسانیدن پیام کلی او ایجاد نکرده است (یک دیدگاه سنتی). سایر نویسندگان کتب مقدسه از جمله موسی نیز گاه گاه از همین دو روش استفاده کرده‌اند. شخص نویسنده این کتاب نباید ملاک عقیده و اندیشه درست قرار گیرد، هر چند از نظر فنی تخلص است.

۳. تاریخ

مأموریت یونس به نینوا در زمان حکومت شمالی و بزرگترین سلسله پادشاه این حکومت یعنی یربعام دوم (دوم پادشاهان ۲۳:۱۴) که از سال ۷۹۳ الی ۷۵۳ پیش از میلاد بر حکومت شمالی سلطنت کرد، آغاز

شد. در حالی که، در کتیبه‌های بجا مانده از آشوریان ذکری از احیاء قوم در طول این دوران به میان نیامده است، ولی از وقایعی چند مرتبط با یونس یاد شده است.

کاملاً روشن است که کافران و بت‌پرستان باستانی قحطی و ماه و خورشید گرفتگی را، نشانه‌های خدائی از آمدن بلاها می‌دانستند. شاید خداوند از قحطی آشور در سال ۷۶۵ و ۷۵۹ قبل از میلاد و کسوف کلی سال ۷۶۳ پیش از میلاد، برای آماده ساختن دل‌های اهالی نینوا برای مأموریت بشارتی یونس استفاده کرده باشد. گردش مختصری به سمت یکتاپرستی در حکومت ملکه سمیرامیس و پسرش آدا نیراری سوم، ولیعهد او (۸۱۰-۷۸۲ پیش از میلاد)، می‌توانسته است مقدمه‌ای برای مأموریت یونس باشد.

۴. پیشینه و زمینه

یونس پسر امتای (صادق به خدا) بود. در کتاب دوم پادشاهان ۲۵:۱۴ می‌خوانیم که خانه او در جت حافر جلیل بود.

او در ایامی که آشوریان حکومت شمالی یا اسرائیل را تهدید می‌کردند نبوت نمود. خدا او را گسیل داشت تا اهالی نینوا مرکز آشور را به توبه دعوت کند. او در انجام مأموریتش بی‌میل بود و می‌ترسید که شهر توبه کرده و او دچار مصیبت شود. آشوریان قومی فوق‌العاده ظالم بودند. اگر کتیبه‌های آنها را قبول داشته باشیم آنها زنده زنده پوست دشمنان خود را می‌کنند و از جمجمه‌هایشان توده‌ها می‌ساختند و اعمال ترسناک دیگری انجام می‌دادند. سخنان متکبرانه و کفرآمیز ریشاکی سخنگوی سنحاریب پادشاه آشور در دوم پادشاهان فصل هیجدهم ثبت شده‌اند.

بنابراین یونس به ترشیش گریخت و در هنگام سفر توسط یک ماهی بزرگ بلعیده شد. بعد از اینکه از شکم ماهی بیرون آمد رسالتی را که خداوند به او محول نموده بود اطاعت کرد و برای مردم نینوا موعظه نمود.

عیسی مسیح خداوند از یونس به عنوان نشانه‌ای از تولد، مرگ، دفن و رستاخیز خود استفاده نموده است (متی ۱۲:۴۰؛ ۴:۱۶).

کتاب یونس تفسیری از رساله به رومیان ۲۹:۳ است که می‌فرماید:

«آیا او خدای یهود است فقط؟ مگر خدای امت‌ها هم نیست؟ البته خدای امت‌ها نیز است.»

و همچنین رساله یونس تصویری است از رساله به رومیان ۱۲:۱۱، ۱۵. وقتی که یونس به دریا افتاد سقوط او منتج به نجات از قایق سنگین امت‌ها گردید. ولی وقتی به خشکی افتاد، افتادنش به خشکی منتج به نجات شهر نینوا شد. بنابراین سقوط اسرائیل منتج به دسترسی به دنیای امت‌ها گردید. ولی اینک برکات بسیار بیشتری از طریق رستاخیز اسرائیل بر جهان خواهد آمد.

گزارش

۱. تمرد نبی (فصل اول)

الف - دعوت یونس به رسالت (۱:۱، ۲)

ب - فرار یونس به ترشیش (۳:۱)

ج - طوطان در دریا (۴:۱-۱۰)

د - انداختن یونس به دریا و بلعیده شدنش توسط ماهی بزرگ (۱:۱۱-۱۷)

۲. رهائی نبی (فصل دوم)

الف - دعای یونس (۲:۱-۹)

ب - پاسخ خدا (۲:۱۰)

۳. اعلام پیام خدا توسط نبی (فصل سوم)

الف - تهدید به داوری (۳:۱-۴)

ب - توبه فراگیر اهالی شهر (۳:۵-۹)

ج - چشم‌پوشی خدا از مجازات نینوا (۳:۱۰)

۴. نارضایتی نبی (فصل چهارم)

الف - دعای جسورانه یونس (۴:۱-۳)

ب - پاسخ خدا به درخواست یونس (۴:۴)

ج - یونس نبی قهر می‌کند و از شهر بیرون می‌رود (۴:۵)

د - درسی از ناحیه رحمت خدا (۴:۶-۱۱)

تفسیر

۱. تمرد نبی (فصل اول)

الف - دعوت یونس به رسالت (۱:۱، ۲)

خدا یونس را جهت موعظه به نینوا مرکز عمده دشمنان اسرائیل یعنی آشوریان فرستاد. از دیدگاه طبیعی می‌توان ترس و وحشت یونس را از این مأموریت فهمید (مراجعه کنید به پیشینه و زمیه در فوق).

ب - فرار یونس به ترشیش (۳:۱)

یونس از فرمان خدا ترمّد ورزیده و سوار کشتی شد تا به ترشیش (احتمالاً در سواحل جنوبی اسپانیا)

برود. اچ. سی. وودرینگ (H.C. Woodring) در مورد عصیان نبی چنین می‌نویسد:

خدا از یونس خواست تا به نینوا در ۵۰۰ مایلی شمال شرقی فلسطین برود. یونس به جای رفتن به شرق دو هزار مایل به غرب رفت. خدا می‌خواست یونس از طریق زمینی و یا از طریق فرتایل کرسنت *Fertile Crescent* (منطقه‌ای هلالی شکل در آسیا که از دریای مدیترانه شروع از رودخانه تیگریز و فرات گذشته و در خلیج فارس پایان می‌یابد) سفر خود را آغاز کند، ولی او به جای اینکه از طریق زمینی سفر کند به سفر ناخوشایند دریایی (یهودیان از دریا متنفر بودند) می‌پردازد. خدا می‌خواست او را به بزرگترین کلان شهرهای آن روزگار بفرستد، ولی او به یک منطقه دور از تمدن رفت. خداوند می‌خواست با نبی‌اش برود، اما در عوض یونس کوشید از حضور قدرت خدا بگریزد.

ج - طوفان در دریا (۱۰-۴:۱)

خداوند باد شدیدی بر دریا وزانید که تلاطم عظیمی در دریا پدید آمد چنانکه نزدیک بود که کشتی شکسته شود. ملاحان کافر که احتمالاً از فنیقیه بوده‌اند قرعه انداختند تا ببینند چه کسی مسئول بروز این طوفان است. قرعه به نام یونس عبرانی افتاد و او مقصر شناخته شد، چونکه او از حضور خداوند فرار کرده بود.

د - انداختن یونس به دریا و بلعیده شدنش توسط ماهی بزرگ (۱۷-۱۱:۱)

۱۱:۱-۱۶ در پاسخ به این سؤال که: «با تو چه کنیم تا دریا برای ما ساکن شود؟» یونس به آنها گفت که او را به دریا بیندازند. آنها مایل به این کار نبودند، بنابراین با شدت پارو زدند که به ساحل برسند. ولی سرانجام به این نتیجه رسیدند که یونس را به دریا بیفکنند چونکه دریا به ضد ایشان زیاده و زیاده تلاطم می‌نمود.

۱۷:۱ یک ماهی بزرگ که توسط خداوند آمده یونس را بلعید و یونس سه شبانه روز در شکم ماهی ماند. (اعجاز این مورد نه بلعیدن یونس توسط ماهی بلکه هضم نشدن یونس در شکم ماهی است).

۲. رهائی نبی (فصل دوم)

الف - دعای یونس (۹-۱:۲)

دعای یونس به خدا در شکم ماهی نه به خاطر رهائی از شکم ماهی، بلکه به خاطر رهائی از غرق شدن بود. دعای یونس به خاطر رایحه‌ای که از کتاب مزامیر دارد، قابل توجه می‌باشد.

جی سیدلو باکستر (J. Sidlow Baxter) دعای یونس را به شرح زیر توضیح داده است:

در دعای یونس سخنی از دادخواهی نیست. بلکه شامل شکرگزاری (آیات ۲-۶)، ندامت (آیات ۷ و ۸)، وفای به عهد (آیه ۹) می‌باشد. دعای یونس در واقع یک نوع مزمور ستایش است، یک "Te Deum" یا یک «ستایش» است. مردی را می‌شناسم که روزی سر در بشکه‌های خالی از آرد

خود کرده و سرود ستایش می‌خواند، سرودی حاکی از ایمان که خدا بشکته‌های خالی او را پر خواهد کرد! ولی سرود ستایش در شکم یک ماهی بزرگ در نوع خود مطلقاً بی‌رقیب است. دعای یونس حاکی از توبه آینده اسرائیل است. وقتی که مردم مسیح را به عنوان نجات‌دهنده خود اعلام نمایند، در او تنها متبارک خواهند شد.

عبارت «شکم هاویه» در آیه دوم بعضی را بر آن داشته است که فکر کنند که یونس در شکم ماهی مرده بوده، اما زنده گشته است. به هر حال کلمه عبری هاویه می‌تواند مفهوم گور و زندگی پس از مرگ را نیز برساند. در اینجا احتمالاً کاربردی ادبی از «اعماق» و یا به اصطلاحی تازه‌تر «گودال»، به کار رفته است.

حتی گرچه بیشتر زنده ماندن یونس در شکم ماهی مورد نظر است، اما خداوند، از یونس به عنوان تصویری از مرگ و دفن خود برای سه روز و سه شب و رستاخیز مجلش، استفاده کرده است (متی ۱۲:۴۰). اتفاقاً این مورد نشان می‌دهد که مسیح یونس را به عنوان یک شخصیت تاریخی پذیرفته بود و نه صرفاً یک تمثیل تاریخی، آنچنانکه برخی از واعظان نوگرا، ادعا می‌کنند.

ب - پاسخ خدا (۱۰:۲)

به محض اینکه یونس فهمید که نجات از آن خداوند است، ماهی یونس را بر خشکی قی کرد.

۳. اعلام پیام خدا توسط نبی (فصل سوم)

الف - تهدید به داوری (۳:۱-۴)

خداوند مجدداً یونس را مأمور نمود که به نینوا برود، و این بار یونس اطاعت نمود. بعد از اینکه یونس وارد شهر بزرگ شد، اعلام نمود که: «بعد از چند روز نینوا سرنگون خواهد شد.»

ب - توبه فراگیر اهالی شهر (۳:۵-۹)

اهالی نینوا که ماهی و اژدها را می‌پرستیدند، ظاهراً پی بردند که چه اتفاقی برای یونس افتاده است. در طول تاریخ کسانی بودند که از شکم ماهی زنده بیرون آمده بودند، ولی پوستشان در اثر شیره گوارشی معده ماهی چنان وضعیتی پیدا می‌کرد که نمی‌توانستند در میان مردم ظاهر شوند. بنابراین رهائی یونس از شکم ماهی بی‌آنکه بر پوستش صدمه‌ای وارده شده باشد برای اهالی نینوا معجزه بود. تمام اهالی شهر توبه کردند و از بزرگ تا کوچک به خدا ایمان آوردند. پادشاه نینوا فرمان داد که مردمان و بهایم، روزه بگیرند و پلاس بپوشند.

ج - چشم‌پوشی خدا از مجازات نینوا (۳:۱۰)

در نتیجه نینوا از مجازات خدا و بلایا مصون ماند. به هر حال تاریخ حاکی از اینست که آشوریان دوباره به راه‌های شریرا نه خود بازگشتند و بعد از حدود ۱۵۰ سال از بخشش و فیضی که خدا نسبت به آنها نمود، نینوا ویران شد.

۴. نارضایتی نبی (فصل چهارم)

الف - دعای جسورانه یونس (۳-۱:۴)

یونس از اینکه خدا امت‌های دشمن اسرائیل را از مجازات معاف کرده است، عصبانی شد و از خدا تقاضا کرد که **جانش** را بگیرد مبادا روزی بیاید که شاهد تهدید دوباره دشمنان اسرائیل باشد.

خداوند با بیشتر دشمنان اسرائیل برخورد جدی نمود و این بار نیز مردم اسرائیل انتظار نابودی دشمنانشان را داشتند - نه نجاتشان را. حتی گرچه نبی و واعظی چون یونس می‌دانست که خدا کریم و رحیم و دیر غضب است، همچنین می‌دانست که کشورهای نظیر آشور معمولاً در معرض خشم خدا و نابودی قرار می‌گرفتند. نشان دادن رحمت خداوند به آشور (یکی از سرسخت‌ترین دشمنان اسرائیل در عهد عتیق) کلاً از نظر برخی از اسرائیلیان متوسط الحال اشتباه محض بود.

ب - پاسخ خدا به درخواست یونس (۴:۴)

خداوند با این سؤال که: «آیا صواب است که خشمناک شوی؟» ذهن آشفته یونس را قفلک داد.

ج - یونس نبی قهر می‌کند و از شهر بیرون می‌رود (۵:۴)

یونس پس از شنیدن پاسخ خداوند از شهر نینوا بیرون می‌رود و در قسمت شرقی شهر می‌نشیند تا **ببیند** بر شهر چه می‌گذرد.

د - درسی از ناحیه رحمت خداوند (۱۱-۶:۴)

۱۱-۶:۴-۸-۶:۴ آنگاه خداوند **کدوئی** بزرگ **رویاند** تا یونس را از تابش خورشید محافظت کند. یونس از دیدن این سایه‌بان بزرگ بسیار خوشحال شد. اما روز بعد خداوند **گرمی پیدا کرد** که موجب شد، کدو خشک و پلاسیده شود. همچنین خدا در هنگام طلوع خورشید **باد شرقی گرمی وزاند** و آفتاب با شدت بیشتر بر سر یونس تابید به حدی که نبی **بی‌تاب** شده و آرزوی مرگ نمود.

۱۱-۹:۴ سپس خدا به نبی‌اش یادآوری نمود که اگر دلش برای **یک کدو** می‌سوزد، چقدر بیشتر خدا باید دلش برای نینوا که بیشتر از **صد و بیست هزار نفر** جمعیت و دام‌های مختلف دارد، بسوزد.

درسي كه ما از اين كتاب كوچك فرامي‌گيريم اينست كه خدا دنيا را دوست دارد - نه فقط يهوديان را،
بلكه غيريهوديان را نيز دوست دارد.